

METEOROLOJİ MÜZESİ VE ATATÜRK ODASI

Müze içindeki Radiosonde Aletleri köşesi

Atatürk Odası'nda Atatürk'ün çalışma masası

Binanın Tarihçesi:

27 Aralık 1919 günü Sivas'tan Ankara'ya gelen **Atatürk** ve yanındakiler defterdar ve vali vekili **Yahya Galip** Bey'in önerisiyle Keçiören'de bugün Meteoroloji Genel Müdürlüğü birimlerinin yer aldığı, 1908 yılında Ziraat Mektebi olarak inşa edilen ve kullanılmadığı için boş olan iki katlı taş binaya yerleşirler. İlk gününden itibaren ilk Genelkurmay Başkanlığı kimliğine de bürünen binanın üst katındaki odalar Atatürk'e ve Heyeti Temsiliye üyeleri ile bürolara tahsis edilir. Bu odaların bazılarında **Halide Edip**'in yönetimindeki Anadolu Ajansı çalışmaya başlar; ayrıca **İsmet İnönü**, **Kazım Karabekir**, **Rauf Orbay** ve **Mazhar Müfit Kansu** da zaman zaman diğer odalarda kalırlar. Bina 27 Aralık 1919-23 Nisan 1920 arasında Atatürk ve çalışma arkadaşlarının karargâhı olarak kullanılır.

Günlük Meteoroloji Balonu atım için şişirilirken işlem hakkında bilgi veriliyor.

O günlerden bu günlere, geriye kalıp korunabilen birkaç eşyası (masa ve perdeler) ile gelen, üst kattaki Atatürk Odası, müzeye gelenlerin mutlaka uğradıkları, ancak "**daha çok bakım ve düzenleme**"ye muhtaç bir yer görünümündedir. Keza Mazhar Müfit Kansu'nun "**Ölümüne Kadar Atatürk'le Beraber**" adlı kitabında "**...isimlerimiz odaların kapılarına yazılmıştı...**" diye tanımladığı bu tarihi binanın odaları, bugün kuruluşun çeşitli birimlerince kullanılmakta olup, ne yazık ki kapılarında o günlerde kim tarafından ya da hangi amaçla kullanıldığını belirten bir plaket dahi bulunmamaktadır.

Bina 1925 yılından itibaren Meteoroloji Genel Müdürlüğü'ne verilmiş olup, halen aynı kuruluşça dünyanın sayılı büyük meteoroloji istasyonlarından biri olarak kullanılmaktadır. Binanın Kurtuluş Savaşı'nın ilk merkez karargâhı olmasından ötürü bulunduğu yere Karargâhtepe adı verilmiştir. Yörede ise Komut Sokak, Atış Caddesi ve Tümen Sokak gibi askeri terimlerden kaynaklanan yer adları da vardır.

Meteoroloji Müzesi

1925 yılında Macar Prof. **Antal Rethly**'nin (1879-1975) yönetiminde kurulan Rasadatı Cevviyye Müessesesi Müdürlüğü (bugünkü Meteoroloji Genel Müdürlüğü)'nce, Atatürk'ün isteği üzerine 1927 yılında Ankara'nın havası hakkında bir rapor hazırlanır. Altında, 12.11.1925-30.12.1927 arasında Ankara'da yaşayan, Rethly'nin imzası bulunan bu raporun (ki Ankara'nın hava kirliliği konusunda bugün için de güncelliğini koruyan bu raporun ayrıntıları ayrı bir yazı konusudur) sonunda "**...İşte bu rasatad anlaşılıyor ki Ankara'nın pek muzırısıhha olan iklimine mukabil civarının bilhassa Etlik'in iklimi pek iyidir.**" denilmektedir. İşte Meteoroloji binası bu coğrafyada, müzesi de bahçe içinde bir başka binada yer almaktadır.

14.6.1984'de tescil edilen mütevazi Meteoroloji Müzesi'nin ilk bölümünde yazılı ve görsel tarihi dökümanlar (İlk Genel Müdür **Ahmet Tefik Göymen**'in kitap ve eşyaları, kurucu Antal Rethly'nin hazırladığı 1927 Raporu, meteorolojinin hizmet verdiği sektörlerle ilişkin diyagramlar, çeşitli fotoğraflar...) bulunmaktadır. Müzenin ikinci bölümünde, başlangıcından bu yana kullanılmış meteorolojik alet ve aygıtlar, Yağış Ölçüm Aletleri - Zelzele Kayıt Aletleri - Rüzgâr Ölçüm Aletleri - Meteoroloji Uyduları - Radyosonde Aletleri gibi bölümlerde sergilenmektedir. Anemograf (rüzgâr şiddeti), barograf (hava basıncı), nefometre (bulutların geçiş hızı), sismograf (zelzele derecesi), aerovan (aerovan), higrograf (hava nem durumu), plüviyometre (metrekareye düşen yağmur), ve ölçüm kutusu bu bölümlerde bulunan aygıtlardan bazılarıdır. Bu bölümün bir köşesi de halen FM 92.4'den yayın yapmakta olan Meteorolojinin Sesi Radyosu'nun kimi cihazlarına ayrılmıştır.

Müzeyi geziş saatlerini 13.30'a rastlatanlar, her gün dünyanın her yerinden ve Türkiye'nin de 8 noktasından aynı saatte fırlatılan Günlük Meteoroloji Balonu'nun atılışına tanıklık edebilirler (Bu işlem günde iki kez tekrarlanıyor). Paraşütünün hemen altında "**Radiosonde-Transmitter**" aygıtını taşıyan lateks balon, 25 km. kadar yükseklikte patlayarak paraşütü ile inişe geçmekte, iniş sırasında her iki dakikada bir kapsadığı 250 kilometre çapında bir alana ilişkin meteorolojik sinyaller vermekte, 8 bölgeden gelen sinyallerden edinilen bilgiler merkezde rapora dönüştürülüp tüm dünyaya yayımlanmaktadır.

Meteoroloji Müzesi 3022415-16 numaralı telefonlardan alınacak randevu ile ve toplu gidilmesi halinde müze sorumlusu sayın **Nedim Özdemir**'in rehberliğinde hafta sonları hariç, iş saatlerinde ücretsiz olarak gezilebilir.

1908 tarihli binanın, müzedeki eski bir fotoğrafının fotoğrafı